

To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: Mon 2/8/2021 1:37:52 PM
Subject: FW: samenvatting gesprek vorige week
Received: Mon 2/8/2021 1:37:53 PM
[2+pager - 08-02-21 Sociale Media COVID-19 Vaccinatie.docx](#)

Hallo Allen,

Bij deze een nieuwe versie van de 2+pager met iets meer uitgewerkte onderzoeksvragen en doelstellingen. Graag bespreken vanmiddag ook de mogelijke samenwerking met het CBS – zie communicatie (hieronder) met [redacted]

We zien uit naar ons overleg later vanmiddag,

Groeten,

[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@cbs.nl>
Sent: maandag 8 februari 2021 12:53
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@cbs.nl>; [redacted] <[redacted]@cbs.nl>
Subject: RE: samenvatting gesprek vorige week

Hoi [redacted]

Zie onder voor enkele aanvullingen die ik met mijn collega's nog heb overlegd. Kennisopbouw en opleiding binnen de overheid is ook een taak van het CBS. Wat dat betreft zie ik geen problemen.

Zullen we deze week bellen over de formele kant en ook de raakvlakken met registerdata-analyse? We kunnen een kort voorstel schrijven met onderstaande input. Dat zal vrij algemeen zijn, vanuit het idee dat we kijken wat er nu in de dataset gebeurt en daar het onderzoek op bij te sturen.

Voor wat betreft die aanpak wil ik voorstellen om deze week een keer met z'n allen een video-overleg te plannen van een uur. We kunnen dan ook een aantal dagdelen plannen. Mijn collega's [redacted] willen graag hun kennis en expertise delen om jullie vooral op weg te helpen. Mijn voorstel zou zijn om het in fases op te delen. Eerst onderzoek doen om wat statistische producten te definiëren om nader af te stemmen. In fase 2 kunnen we dan nadere afspraken maken wat we dan gaan uitwerken en hoe we publiceren. Het inperken van de onderzoeksopties is een flinke klus. Het lastigste is tenslotte de kwaliteit van de uitkomsten en hoe je deze presenteert. Wat dat betreft hebben we ook een gezamenlijk belang om dat goed te doen.

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: maandag 8 februari 2021 10:26
Aan: [redacted] <[redacted]@cbs.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: samenvatting gesprek vorige week

Hoi [redacted]

Dank je wel voor je samenvatting! Ik denk dat je de kern goed samengevat hebt (zie in rood nog enkele opmerkingen). Ik ben ook heel benieuwd naar jullie ideeën over het praktisch vormgeven van een eventuele samenwerking. Bij het RIVM is er ook behoefte aan kennisopbouw, d.w.z. de mogelijkheid om dit type onderzoek in de toekomst zelfstandig uit te blijven voeren. Ik hoop dus dat een samenwerking die mogelijkheid kan bieden.

1. Een beeld te krijgen van de ratio's van de mensen die *Tegen vaccinatie, voor vaccinatie of twijfelen* op social media.

Daarbij kun je zowel **accountgericht** als ook **bericht georiënteerd** analyses doen. We gaan een tijdreeks maken van "vaccinatie sentiment" indicatoren maken die we zelf bedacht hebben. Wat gebeurt er als er bijv. straks een 100 jarige die al ziek was aan het vaccin overlijdt en er media aandacht voor ontstaat?

- Ik denk dat het niet heel duidelijk zal worden wie tegen, voor of twijfelend is mbt vaccinatie, omdat veel mensen er niet over posten. Maar het kan wel interessant zijn welke cognities (opvattingen) en sentimenten (gevoelens) m.b.t. de vaccinatie er worden geuit binnen verschillende netwerken. En was bedoel je precies met 'indicatoren die we zelf bedacht hebben'? We kunnen waarschijnlijk een indeling maken over attitude naar vaccinatie. Met een indicator bedoelen we een score (sentimentsindicator) die je in de tijd kunt volgen.

2. Inzicht krijgen in welke groepeerindelingen logisch te maken zijn (in afstemming met RIVM) op basis van de *inhoud* van de discussies op social media. Hoe lopen die **netwerken**? Vaak zie je discussies of conspiracy theorieën uit het buitenland overspringen naar Nederlandse media. RIVM kan de uitkomsten gebruiken om de voorlichting gerichter in te zetten.

a. Welke groepen zijn er te onderscheiden op basis van puur de berichtgeving. Zit daar een logica in?

- Misschien hierbij ook interessant om profielgegevens mee te nemen (locatie, geslacht, leeftijd) Geslacht kan misschien wel, leeftijd en locatie zijn lastig.

b. Wat zijn de inhoudelijke redenen bijvoorbeeld waarom mensen niet willen vaccineren? Of een andere verdiepende vraag die past bij de enquêtes die lopen.

c. Hoe verlopen die discussies en wat zijn de netwerken daarachter?

2. Identificeren of er nieuwbronnen/informatiestromen zijn buiten individuen die invloed hebben op de discussies. Bedrijven (5.1.2e), farmaceuten, Russische trollen, overheid (MinVWS, RIVM) en stichtingen (kritisch prikken) maken ook gebruik van social media. Wat zijn de effecten daarvan? Specifiek kijken we ook naar de onderwerpen die in de enquêtes zijn uitgezet.

- Wij werken op het moment ook aan een (gedetailleerde) vragenlijst over vaccinatiebereidheid. Die data is mogelijk ook te koppelen. Wij hebben overigens ook enquête data (GEZO). We kunnen wel zaken daaruit verder uitzoeken maar niet koppelen aan personen. Naast juridische problemen verwachten we ook een slecht koppelendement. Wel zijn dit soort data te koppelen aan registerdata van het CBS.

Groeten, 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@cbs.nl>

Sent: vrijdag 5 februari 2021 18:13

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: RE: samenvatting gesprek vorige week

Hallo 5.1.2e

Bedankt voor je herinnering. Ik heb van mijn collega's nog geen reactie maar verwacht die aanstaande maandag voor 12:00 uur alsnog binnen te hebben. Dit is wat ik heb opgeschreven en commentaar is al welkom. Ik denk dat het de kunst is om zo eenvoudig mogelijk te formuleren om het formele traject in te gaan.

Doelen:

1. Een beeld te krijgen van de ratio's van de mensen die **Tegen vaccinatie, voor vaccinatie of twijfelen** op social media. Daarbij kun je zowel **accountgericht** als ook **bericht georiënteerd** analyses doen. We gaan een tijdreeks maken van "vaccinatie sentiment" indicatoren maken die we zelf bedacht hebben. Wat gebeurt er als er bijv. straks een 100 jarige die al ziek was aan het vaccin overlijdt en er media aandacht voor ontstaat?
2. Inzicht krijgen in welke groepeerindelingen logisch te maken zijn (in afstemming met RIVM) op basis van de *inhoud* van de discussies op social media. Hoe lopen die **netwerken**? Vaak zie je discussies of conspiracy theorieën uit het buitenland overspringen naar Nederlandse media. RIVM kan de uitkomsten gebruiken om de voorlichting gerichter in te zetten.
  - a. Welke groepen zijn er te onderscheiden op basis van puur de berichtgeving. Zit daar een logica in?
  - b. Wat zijn de inhoudelijke redenen bijvoorbeeld waarom mensen niet willen vaccineren? Of een andere verdiepende

vraag die past bij de enquêtes die lopen.

c. Hoe verlopen die discussies en wat zijn de netwerken daarachter?

3. Identificeren of er nieuwbronnen/informatiestromen zijn buiten individuen die invloed hebben op de discussies. Bedrijven (5.1.2e), farmaceuten, Russische trollen, overheid (MinVWS, RIVM) en stichtingen (kritisch prikken) maken ook gebruik van social media. Wat zijn de effecten daarvan? Specifiek kijken we ook naar de onderwerpen die in de enquêtes zijn uitgezet.

Verder is afgesproken dat we voorlopig beperkt blijven tot Coosto data, maar andere bronnen niet per definitie uitsluiten. Het is de bedoeling de cijfers die bij bovenstaande onderwerpen een aantal maanden bij te houden zodat er ook naar trends gekeken kan worden.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 5 februari 2021 14:18

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@cbs.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: samenvatting gesprek vorige week

Ha 5.1.2e

Hoe gaat het? Wij vroegen ons af of jij al een samenvatting van ons gesprek vorige week donderdag gereed had. Zodat wij ook verder kunnen afstemmen met de rest van ons team.

Groeten, 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*